

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

eszméendő.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Vetésrendszer és mezei rendőrség. — A len mivéléséről. R. J. — Értékesebb dinnye fajaink. **Gobóczy Károly**. — Az erdélyi gazd. egylet borászati szakosztályának ülése 1884. február 9-én. — Méhészeti estélyeink. **Szentgyörgyi Lajos**. — **Egyvétel:** Monostori vizsgák. — Gazdasági ösztöndíjak. — Virágok méztaralma. — Burgonyafajták. — Friss tojás fehérje. — Szeder-mag-osztás. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

10.— mm. borsó szalma szénaértékben	=	5·60	"
8·40 " árpa " " "	=	4·20	"
7.— " zab " " "	=	1·76	"
			Összesen 25·21 mm.

s így négyszer többet, mint jelenleg.

Az igen kevés trágyatermelés hátránya különösen a kisbirtokosok nagy számánál tűnik ki élesen, s azt ki nem egyenlítheti az idegen telkeken folytatott marhatartás és legeltetésből eredő csekély haszon, mely telkek viszont legeltetési szolgálommal megterhelve niocsenek, s legalább a telekkönyvben birtokosoknak szabad tulajdonát képezik.

Itt ki kell még emelnem a következőket. A kisbirtokosok nagy száma, mely a földművelést elhanyagolja, s csupán a más birtokosok rovására rossz marhát tart, nyáron nomád gazdálkodást folytat, s télire már jobbadávu nincs marhája, — minden irányban akadályozza a haladást és határozottan kárára van az ország közgazdasági fejlődésének.

Ezek mint munkások, sokkal többet kereshetnének, mint most; de a most üzött három nyomásos gazdálkodás csak né-mely időben nyújt munkát, s ha ezen emberek hacsak egy kevés kenyérük van, egyáltalában nem is dolgoznak.

Nagy közhaszon állana elő akkor is, ha az eddig a munkákhoz alkalmaztatni szokott sok rossz lovat, melyek a haszonmarha elől a legelők takarmányát elvonják, a kis gazdák lassankint tehennel pótolnák, s az igás marhát az istálon tartanák; ekkor azon kis gazda is, a ki ma csak 6·97 mm. takarmányt, s 22—25 mmázsánál nem több trágyát termel, bizonyára jobban tarthatná haszon-, s egyuttal igás marháját, mint jelenben és a kisbirtokosok nagy száma takarmánytermelés mellett szintén sokkal jobban táplálhatná marháját, mint az jelenleg semmittevésével s idővesztegetéssel (míg marháját a legelőről haza hajtja) a mostani legeltetés mellett gyakorolja.

Továbbá még egy körülmény veendő figyelembe. Brassó-megyé a tejgazdasági termékeket Romániába s a keletre igen

Vetés-rendszer és mezei rendőrség.

(Folytatás.)

Figyelembe kell vennünk továbbá a talajnak hozadékát is. Az eddigi hozadék teszen egy 3 holdas kisbirtoknál:

1 hold buza à 9 hectoliter à 6·50 kr. = 58·50 kr.

1 " törökkuza à 9 " " à 5.— " = 45.— "

Összesen 103·50 kr.

Ugyanazon gazdaság okszerűbb gazdasági rendszer mellett hozna az alacsonyán fölvelt fentebbi termések után:

1/2 hold törökkuza 22 frt 50 kr.

1/2 " árpa à 4 hktlr. à 3·20 . 12 " 80 "

1/2 " lóher à 20 metermázsa . 16 " — "

(a heremag értéket nem számítván)

1/2 hold buza 29 " 25 "

1/2 " borsó à 3 hktlr. à 5.— . 15 " — "

1/2 " zab à 8 " " à 2·50 . 20 " — "

Összesen 115 frt 55 kr.

A takarmánytermesztést illetve, ezen kisbirtokos termel jelenleg:

törökkuza szárban circa 8·40 mmázsa = 2.— mm. széna

buza szalmában " 11·20 " = 2·90 "

az ugar takarmány értéke = 2·07 "

Takarmányérték összesen 6·97 mmázsa.

Az ugar megszüntetése után pedig:

4·20 mm törökkuzaszár szénaértékben = 1.— mm.

11·20 " lóher " " = 11·20 "

5.— " buza szalma " " = 1·45 "

könnyen kiszállíthatja, s itt azoknak jó piacuk is van, mert a diszuózsirt a főzéshez nem használják. De ez is csak akkor követhetik be, ha a takarmány termesztés általában lehetővé válik.

A tejgazdasági termékek ma már sokkal magasabb értéket képviselnek, mint az állati élőszul, s a vaj sokkal alkalmasabb a szállításra, mint a hizott hus. És miután egyrészt meg van a lehetőség arra, hogy a tejtermékek előnyösen kivitelhessenek, s a város közvetlen közelében tejgazdaság is haszonnal folytathassék, s másrészt továbbá a tejgazdasággal a borjuzhizálás is egyesíthető, s végre, miután a hustermelés lehetségesnek tünik fel, sőt a kerületben iparüzletek által folytatottak is: látható, hogy a megye meghaladta már a régi három nyomásos gazdaság korát, s elérkezett az ideje, hogy a gabna szabad behozatala miatt is, mely e megyét felette sújítja, az igen külterjes földműveléssel, s a szintén igen külterjes állattenyésztéssel végre szakítson, s jobbra térjen át.

Ez különben az államnak is igen érdekében fekszik.

Az azonnal felhozandó két példa eléggé fogja bizonyítani a régi három nyomásos gazdaság financialis hátrányait. Ugyanis Szt.-Péter és Keresztényfalva községeinek adatait vegyük figyelembe; az előbbi Brassótól 8, az utóbbi 10 kilométerre fekszik.

Szt.-Péternek van 1675 lakója, 4666 hold szántóföldje, 533 hold rélje, 1074 hold legelője és 310 hold erdeje, összesen 6773 holdja és fizet 10190 fnt adót. Ipara nincsen. Takarmányt, különösen lóheret nem termesztett, s csak 1883-ban emelkedett az 380 holdra. Idegenek birnak a határban 1316 holdat, s az ugar 1515 holdat tesz.

Keresztényfalvának (Neustadt) van 2317 lakója, 2275 hold szántóföldje, 183 hold rélje, 86 hold legelője, 1771 hold erdeje, összesen 4481 holdja. A lóheretemesztés tett 1882-ben 308 holdat, 1883-ban 606 holdat; a herét egyébként mar vagy 25 óv ota vetik. A községbeli lakosok birnak még a rozsnyói határban 900 hold szántóföldet és a brassói határban 600 hold szántóföldet és 1260 hold retet. Ugarjuk nincs!

(Folyt. köv.)

A len műveléséről.

A len hazája az oly vidék, mely csapadékokban, harmat és köd kezdesben gazdag; ily viszonyok között a len jól tenyész, kivált a jobb minőségű homoktalajokon, a minő a televenyes és homagos (vályogos) homoktalaj, ha az áteresztő al-talajon nyugzik. Továbbá kedves tenyészetének, minden kiszáradt tőfenek és ujtörés is. Szélsőségekre ácsapó talaj s időjárasi vi zonyok hátrányos befolyással vannak rá. Legkedvesebb előnövénye a trágyazott kapás növény, mivel mélyen lazított talajt kedvel; mire nézve a lazább talajt elég egyszer őszkor megszáni s tavaszkor elboronálni, de a kemény, rögzős talaj kétszeri szántást kíván, tehát tavaszkor is, habár sekélyebben újból szántandó; az őszi mély szántás a téli nedvesség összegyűjtésére is hat, mi a len sikerülésére szintén fontos. Szóval ugy és addig kell boronálni s hengerezni alá a talajt, míg az porhanyó s likacsos nem lesz, hogy ugy nézzen az ki, mint egy jól elkészített kerti talaj. Ha őszi gabona előzi meg, a

tarló sekélyen jókor feltőressék, elboronáltassék, hogy az elhullott gyommagvak kikeljenek, melyek kevéssel a fagyok előtt mélyen lefogatva lesznek.

Jól diszlik még repcze, roz, lóher, burgonya, hüvelyes növények, még zab után is, kevésbé jól az árpa után. Még buza után is vethető, de ilyenkor czélszerű csontlisztet pótrágyaképp alkalmazni. Ha len után akarunk lóheret vetni, akkor ez a len gyomlálása-akor vetendő el. A len jó előnövénye a murokrépának is, mely esetben azzal együtt vetendő el, s mint tarló növény arattatik le. A len is, mint a repcze a talajt tiszta, s üde állapotban hagyja hátra, s utánna mindenféle növény jól diszlik; maga után azonban csak minden 6—9 esztendőben vettessék, mivel különben a talaj jó lentermelést nem biztosít számunkra.

Róna tekvés előnyösebb, mint az ágyas, mert domboru fekvés mellett egyenletlen lesz a len kelése, fejlődése s érese is, ezt pedig minden áron kerülnünk kell.

A friss trágyát a len nem szereti, mert utánna elgyomosodik a talaj. Sok trágya szintén nem jó alá, mivel a talajban nem osztható el egyformán, s e miatt a len egyenletlen növéssü s durvább lesz, főképp ha szarvasmarha vagy sertés trágyát alkalmaztunk. Mivel azonban a lenszálakban sok ásványi anyagot veszünk ki a földből, czélszerű lesz hamut is szórni a lenföldre. A legczélirányosabb eljárás azonban az előnövényei alá hordani a trágyát, vagy érett trágyát alkalmazni jókor, lehetőleg már ősszel. Felültrágyázásra szolgálhat a hamu.

Vetés előtt a talaja beérett legyen, s igen gondosan legyen elboronálva, mivel ettől függ jórészt az egyenletes kelés és fejlődés.

A jó vetőmag kellekei a következők: a magnak fris szaga legyen, fenyés, kében könnyen csuszék, s annyi olajat tartalmazzon, hogy tűzbe dobva némi durranással pattanjon szét.

Vetőmag nyérés czéljából a magot jó ritkán kell vetni, mert így a növény erőteljesebben fejlődik, több ágat hajt, s eze-ken több s szebb magot hoz. A vetésre idősebb magot választunk.

Vetését tekintve megkülönböztetünk, korai és késői lent. A korai márczius végén vagy april első felében vetendő, ez a legfinomabb rostokat szolgáltatja; a késői pedig május elején, egész junius közepéig vethető. Sok helyt legczélszerűbb vetési időnek tartják a korai lenre a galagonya virágzásának beköszöntését, a késői lenre nézve pedig a tölgy és bikkfa kihajtásának időszakát. Minél szárazabb a vidék, annál inkább kell sietni a vetéssel, hogy a mag a csirázáshoz szükséges nedvességet még a talajban feltalálhassa. Korai vetésre a kövérebb földet válasszuk, a soványobbat inkább a késői vetés számára tartjuk fent. A mag alátakarítását legczélszerűbben laboronával eszközölhetjük, s az alátakarás agyagos talajon ne legyen mélyebb 8 centiméternél, homoktalajon 10 centiméternél, mert különben a mag nem csirázik ki. Boronálás után lehengerezzük. Néhol, hol kicsiben termesztik, kézi gereblyét is használnak. A legjobb vetési mód szóravető géppel vetni el a magot, ez elébe teendő a soros s kézi vetésnek is minden körülmények között.

A lenmag kikélese legalább is nyolcz napot vesz igénybe, mig t. i. megjelennek csiralevelei a föld színén. Ez idő alatt kívánatos, hogy a talaj kérges ne legyen, mi ha bekövetkeznék,

boronával elhárítandó. Ha felnőtt — gyakorta szenved záporoktól, melyek leverik, ledöntögetik. Ezt kikerülendő, könnyű állványokat kell rögtönözni ágak s póznákból, vagy zsinegeket huzni, mi által a szálak egyenest tartatnak. A len gyomlálása idejében történjék, mikor a len még 6—12 centimeter magas, nehogy letapostassék. Mig a harmat fel nem szárad, addig azonban ne fogjunk a gyomláláshoz, mivel nagyon bele taposnánk a nedves földbe, s nem egykönnyen tudná magát felvenni, néha sehogyan sem.

A földi bolhákat, melyek kivált a korai levetést pusztítják a száraz időszakokban akkép irthatjuk, ha harmatos reggelen meghintjük a vetést gyps vagy hamuval, vagy e kettőt össze is keverhetjük; e szerek mig egyrészt elűzik a bolhákat, más részt trágyázó hatásuknál fogva a len fejlődését előmozdítják.

Ha magot akarunk tenyészteni, akkor bevárjuk azon időpontot, mig a magvak tökéletesen megérttek, tehát mig a levelek a megbarnult szárról le nem hullottak, mig a magfejek az érintésre nem zörögnek. A mag kemény s barna színű legyen.

Ha pedig rosttermelés a czelünk, az aratásra (nyörés) a legkedvezőbb időpont akkor következett be, ha a lenföld sárgás zöld színt, mely kissé barnásba játszik, vesz fel; a sárguló levelek a kéznek gyenge huzogatására leesnek, s a magvak hegyei barnulni kezdenek. Ekkor a len legott kinyövetik, s a gyökerei a rájuk ragadt földtől kissé leveretnek, s réten vagy tarlón szépen sorjába ki lesznek terigelve. Így hever a len mintegy nyolcz napig, időközben meg kell forgatni, mig kiszárad, s azután kévékre kötözendő.

A másik eljárás a belgiumi, mely szerint a kévék kúpokba rakatnak, ez a legokoszerűbb. E szerint a len kinyövés után fél vagy egy napig marad fekvé, s azután a kévék fejjel felfelé tető formájára egy póznához támasztatnak, mely pózna két pár keresztbe helyezett zszindelyen nyugszik. A póznák 4·5—5 meter hosszúsággal bírnak, s a végső szálak összekötetnek.

A lenmagot gerebeunen is lehet bugázni, a midőn a lent gyökerénél megfogjuk, s egy nagy vas fésű fogain keresztül huzzuk. A bugázásnak ez a legjobb, de egyszersmind a leglassubb módja is. Vagy kiverjük cséppel, vagy gépen. A magtokok ponyvákra terigetendők, s tavasszal kivergetjük belőlük a magot. A mag legjobban elall a tokjában.

A „Praktische Landwirth“ után

R. J.

Értékesebb dinnye fajaink.

A dinnyének sikerrel, haszonnal termelhetéséhez — a kedvező éghajlat és talaj megválasztása mellett — főkéllék a jobb, az értékesebb fajok termelése. Melyek azok? sokan kérhetnek. Azok, melyek külsejükben már tetszősek, tarthatók, állják a szállítás, felszelve szép és vastag élvezetes hussal kínálóznak, sárga husuak — melyek többnyire korábban is érnek — előnyben vannak.

Igaz, hogy a piacra szánt mezei kótyok is csaknem általában sárga husuak és legkorábban érnek; de mert kevés kivétellel ezek izetlen kásások, ro-tosok, ezeket mellőzve, csak néhány jobb asztali fajról tesztek említést, ugymint:

Korai *Prescot Cantalup*, közép nagyságú, kissé

hosszukás gömb, mély gerézdekkal, kisebb-nagyobb bircókkal megrakva, melyek érésig, mint az alapszín vagy barnák, vagy ezüst színűek, éréskor pedig a legszebb arany színre változnak át. Érés kezdetén — mit a külszín változás, a kocsány körüli repedés és némi illat jeleznek — a dinnyét indájáról mindjárt le kell venni, hűs helyen tartani, hol két-három nap mulva festői szépségével és legkedvesebb illat áramlatával készíti izelésre a szemlélt, felszelt állapotban még inkább, a midőn zamatos, édes, finom, tömör, szép vastag, sárga húst is nyújt élvezetül. A nők előtt e faj azért is kiváló becsben áll, mert félérett állapotában a legszebb, legjobb befőzni, s aszalni való szeleteket adja. Továbbá az is növeli becsét, hogy leghamarább érik a nemesebb asztali faj dinnyék között, bőven terem és korai üzdei tenyésztésre is a legalkalmasabb.

Narancs *Prescot*, előbbivel rokon, annál nagyobb gyümölcsökkel, héja narancsszerű apró birosókkal sűrűn befedve, illatos vastag husa szinte vörös, előbbinél tömörebb, s befőzni még alkalmasabb, nyersen is tarthatóbb, de kevésbé édes és későbbben érik egy héttel.

Párizsi *Prescot*, a legnagyobb s igen szép *Cantalup*, nyomott sajt alakban, igen mély gerézdeji nagy birosókkal telten hamvas-zöld, majd fehérebb, s érve arany-sárga színben tündökölnék; felszelve izletes, igen vastag szép sárga hussal kínálkozik, kár, hogy beérése előbbiektől néhány napot késik.

Olasz királyné, hosszukás nagy kör-kör alak, szép fehér bőrrel, közép erő, mihelyt némi repedése látszik a kődöke körül, s egy kissé illatos, levehető; idején felvágva, szép vastag sárga husu, lédús, czukorédes, finom zamatu és nagyon élvezetes, buján fejlődik és bőven terem.

Honfleur — magyar méhész — középnagy, gömbölyded, mély czikkés, igen szép *Cantalup*, sűrűn reczés héjjal és peccéses véggel, közép érésű, husa narancs sárga, vastag, leves és igen izletes alkalmas talajon, száraz természetű talajon azonban rostos és nem izletes.

Mint középérésű tetszős, nagy, kitartó jobb faj, sárga husu dinnyék ajánlhatók még a hollandi, az olasz, az angol *Cantalupok*; a *Carmeliták* dinnyeje is a legjobbak egyike, csak hogy a beérése nagyon késik.

A finomabb zöld és fehér husu dinnyék is hova-tovább keresettebbek, becsesebbek, főkép az úri asztalok számára, ilyenek:

A *Bagview*, amerikai származás, hosszas, kissé gerézdes, igen nagy, szépen cserzett dinnye, korán érő, zöld husu, nemes faj, bámulatos bőven terem; idején levéve, szállítható, napokig tartható, haja vékony, husa sem vastag, de lédús, zamatos, igen izletes, s becsénél, de különösen legbővebb termésénél fogva a legjövédemesebb lehet szakértő kezelés mellett.

Keresztezett *Bagview*, nagy tojásdad, szép reczés, termékeny, érve is 10—12 napig tartható változvány, igen olvatag finom zöld hussal, mely a *Bagview*nek a *Turkesztánival* való keresztezésből állított elő, de e miatt nem csekély hátrányául — később, a *Turkesztán*nal egy időben érik.

Turkesztán, testes, tojásdad, hol sima, hol reczés, igen vékony héjú, vastag, lédús, zamatos, finom zoldes husu, igen elterjedt, nagy becsben álló, legtarthatóbb, termékeny, atg kö-

zépnagy, jeles faj dinnye; egy hibája van, az, hogy későn, augusztushan, s nagy részben szeptemberben érik. Most már ugyan több oly változványa van e fajnak, mely az eredetitől csak előnyösebb tulajdonaira nézve tér el, u. m. nagyság, korább érés, illat stb. tekintetében, s e sajátágaival becsben is növekszik.

Sekerpare — cukor falat — hosszukás, középnagy, geréztelen sima, középérésű, igen jeles bokharai dinnye, héja zöld barna csíkokkal tarkázva, mely értével sárgul, husa vastag, fehér, habként olvadó, finom zamatos, s legédesebb a cukor dinnyék között, ha kedvező időben épségben beérhet. De nagy hátránya van, s e miatt csak ritkább úri csemegeként kísérletkép termeltetik, hogy változatlan meleg és esőtlen napokat szeret. Másként hamar elragyázik, vagy pár napi hűs esőzéssel felreped, elrothad.

A **knebát**, alakra és finom zöld husára nézve hasonlít a Turkesztáni kisebb példányához, melyhez különben is rokon, héja papir vékony, mely súlyos és finom vastag hust foglal magában, e mellett termékeny, utóérésben soká ellartható, biztonságos szállítható. De mert apróbb és nem érik hamarabb, mint a Turkesztán, kisebb mérvben termeltetik, mint emez.

Vannak a zöld és fehér husuak közt nagyobb számmal is igen jelesek, u. m. a **Hó gömb**, a szép nagy fehér **Dóló**, a nagyon termékeny amerikai ananász, s több más, de ajánlatosabb a termelőnek kevés, egy két legelőnyösebben termelhető faj mellett maradni, annak könnyebb értékesíthetése és az elkorcsosulástól könnyebb megvédhetése tekintetéből. Azért mellőzni kívánom itten az előbbiekkal párhuzamban nem igen állítható fajok ismertetését *)

Ezer menkö, Isten nyilat hát a Kartács és Bomba hol maradt? kérdehetik a Moravcsik úr e nevű hírhedt dinnyéinek pártolói. „Mindeneket megpróbáltatok és a mi jó, azt megtartsátok“ mondja az irás. Megpróbáltam én is egy dinnyész társammal együtt Moravcsik urtól szerzett magról a „Kartács és Bomba“ termelését, de bizony nem voltunk oly szerencsések, mint Mokry ur, hogy oly kielégítő eredményt tanúsíthatnánk. Kissé az is gyanus körülmény előttem, hogy midőn az orsz. gazd. egyesület köztelkén kiállított „Bomba“ szép üdésége annyira magasztaló felszólamlásra szolgáltatott okot, belbecséről senki sem emlékezett meg és ha kísérletül termelői mind nyilatkoznának, kérdéses még, hol lenne a többség, mellette-e, avagy ellene? Mindemellett kész vagyok tovább is kísérteni termelését, hogy nagyobb tapasztalattal szólhassak jövőre e tárgyhoz.

A görög dinnyéről is megemlékezve pár szóval, ezek közt korábbi érésenél fogva — habár nagyra nem szokott fejlődni —

*) Megtörténik nem egyszer az is, hogy a változványok között egy külsőre, mint bel jó tulajdonaira nézve oly dinnyére találunk, mely lebecesebb lenne, ha állandósíthatnánk, magvát utolsó szemig megvesszük, ha az izletök nem seprik el előlünk. Vetjük évről-évre, de nem bírjuk a magadó becses anyát többé felledezni. Effelét csak egy lehetne egész biztossággal előállítani, ha kora őszei termelésben találjuk meg a feltűnt ritkaságot, s ennek indáiról készített dugványokat állítanánk elő még azon nyáron a szabadban — jól elkülönítve — újabb tenyészetet, újabb termést, melynek magva képesítve lenne az új válfajt jövőben is állandósítani.

G. K.

az u. n. Nemzeti görögöt is ajánlhatom termelésre, mint a mely legkorábban érik, gömbölyű alakja, szép zöld külseje, fehér bele, vörös magja tetszős a szemlélőnek, lédús, cukor-édes husával pedig különösen megnyeri az izletlőt. Később érok között pedig aligha van jobb a **Fazakas** vagy **Marsovszki-féle** szép vörös belü dinnyénél, e két nevezettel egy faj ismeretes, habár sokan különbözőknek tartják. Sárga husu görög dinnyék is vannak szépek, igen édesek, de nem ismerem olyat, melynek némi tök utóíze, szaga ne volna, azért nagyban termelésre méltónak nem tartom.

Ugy az érintett fajmagvak, mint sok más, megszereshető a választói kertészet árucaarnokában, Kolozsvárt a bel-monostor-utcza új plebánia épületben.

Válaszút.

Gobóczy Károly.

Az erdélyi gazdasági egyesület borászati szakosztályának ülése 1884. február 9-én.

Tartott elnök Paget János elnökle alatt, jelen voltak: gróf Schweinitz Gyula, Szabó Sámuel, Nagy Lajos, Ritter Gusztáv, Fekete Pál és Dezső Miklós borászati szaktanárok és Gammauf Vilmos egyleti titkár.

1. Elnök a hat különböző borvidékről beérkezett jegyzőkönyveket bemutatván, constatálja, hogy a maros-tordai gazd. egyesület nyilatkozata az ügy sürgős volta miatt bevárható nem volt, egyszersmind felolvastatja az ajánlott szőlőfajokat, melyek a kecskeméti homok telepen mivelendők és eladásra termelendők lennének, ugymint:

1. Az alsó-marosi borvidékek hegyaljai és székásmenti kerülete részéről. Veres bor: Kardarka, Carbenet franc, Carbenet sauvignon és Merlot. Fehér bor: Olasz riesling, Járdovány, Ruländer, Szlankamenka, Bakator. Dessert bor; Som, Sauvignon, Semillon.

2. A mezőségi borvidék részéről. Veres bor: Carbenet franc és Carbenet sauvignon. Fehér bor: Welsch riesling, Rajnai riesling és Hazai sárféher.

3. Szolnokdoboka-megyei gazd. egyesület a.) a szamosi borkerületbe: Járdovány, Olasz riesling és Szürke burgundi; b.) a sajói borkerületbe: Járdovány, Kővér és Leányka; c.) a mezőségi borkerületbe: Som és Járdovány. Veres borul a két elsőbe: Oportó, Nagy fekete burgundi és Carbenet fajok.

4. A szilágyi borvidék részéről, a.) Zilah és Tövishát vidéke. Fehér bor: Olasz riesling, Járdovány, Furmint és Fehér bakator (Erdei szőlő). Veres bor: Fekete burgundi, Oportó és Nádor Izabella; b.) Krasznaborettyó-mente. Fehér bor: Olasz riesling, Furmint, Bakator és Erdei szőlő (fehér bakator.) Veres bor: Fekete burgundi, Oportó és Fekete madaras; c.) Érmeléke. Fehér bor: Bakator gránátszinü, Furmint, Fehér bakator (erdei szőlő) és Olasz riesling. Veres bor: Fekete burgundi és oportó.

5. Hunyad megye részéről. Fehér bor: Furmint (som), Olasz riesling és Járdovány. Veres bor: Fekete burgundi, Carbenet sauvignon, Carbenet franc és Merlot.

6. Kisküküllő-megyei gazd. egyesület részéről. Fehér bor vegyítékben ülve: Som, Leánya, Vékonyhaju (boros) és Járdovány. Fehér bor külön ülve: Som, Leánya, Olasz riesling, Sauvignon és Semillon. Vörös bor: Fekete boglár, Carbenet sauvignon és Carbenet franc.

Borászati szakosztály a fennforgó tárgyat fontosságához mért alaposan minden oldalról megvitatta, s e téren tett számos évi tapasztalataira és tanulmányaira hivatkozva, határozatilag kimondja, hogy az erdélyrészi bortermelés igényeinek első sorban a következő szőlőfajok felelnek meg, ugymint: Hazai fehérek: Som, Boros vagy vékony haju, Járdovány és Kövér. Külföldi fehérek: Olasz riesling, Rajnai riesling, Sauvignon és Semillon. Vörös borfajok: Carbenet franc, Carbenet sauvignon, Merlot, Oportó és Fekete burgundi.

2. A kecskeméti telepre nézve több tag aggodalmát fejezte ki, hogy vajjon annak folytonos művelése (trágyázása) mellett lehet-e bizni az immunitásban és nem volna-e ezélszerűbb az optima fide phylloxera-mentesnek tartott erdélyi borvidéken belül a vessző forgalmat felszabadítani? — miután törvényhozás és kormány e nagypontosságú kérdésben — kétségkívül számot vetve az óriási felelősséggel, mely balsiker esetén rájuk háramlana, már döntő határozatokat hoztak; szakosztály a felhozottaknak jegyzőkönyvbe ígatásán kívül, minden további lépéstől tartózkodk.

Jegyzette:

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Méhészeti estélyeink. *)

A 7-ik estélyen — jan. 19-én folytatott az alanyának megbeszélése, — élénk részt vettek a vitában Albu, Gebhardt, Benkő, id. Hutter Sámuel, Reodiger Rezső nyugalmazott honvéd alezredes, Tamási, Kulisseki, Pánkotzky s e sorok írója. A megállapodás az lett, hogy ki-ki közülünk törekedjék arra, hogy e dolog mivolta felől teljesen meggyőző korpus deliktivel állhasson elő. S mindenképpen pedig Albu egyl. igazg. alelnök, — ki egyszersmind az egyl. méhesnek is igazgató főméhesze — kéretett meg, hogy bármily nehéznek lássék is, de alanyával ismertesse meg az annak létezését kétségbe vonó ügyfeleinkkel, — ki azt készségesen megígérni sziveskedett is.

Hasonló élénk eszmecserére szolgáltatott anyagot Reodiger Rezső lángbuzgalmu ügytársunk azon életrevaló indítványa, miszerint egyesületünk igazgatósága venne föl méhészeti tanfolyamra növendékeket, s ezek kiképezhetése céljából gondoskodjék stipendiumokról. Az indítvány helyesléssel találkozáva,

*) Multkori közleményünk azon pontjára nézve, a hol t. i. Hutter bácsiról szólunk — a dologgal nem ismeretes társaink félre magyarázhatása tekintetéből — megkivánjuk jegyezni, hogy a „hetvenkedés“ kifejezés alatt, jó bácsink hetven éven felüli szép életkorát értettük csupán, s teljességgel nem egyebet, s nem pedig annyival is inkább, mert ő nemcsak mint méhész, de mint igazi humanus embertársunk is, midannyiunknak valódi tiszteletünk és becsülésünk tárgya.

kimondatott, hogy az eszmének megtestesítése az ig. választmányra bizassék, a mely aztán belátása szerint intézze a dolgot. A stipendiumokra nézve pedig szintén Reodiger tagtárs említett fel egy minden nemes célért lelkesülni tudó, s ebből folyólag segíyezni is akaró alap gondnokságot, ott Erdély keleti bércei közt, a csikmegyei revindikált havasok alap gondnokságát. Ehhez fordulni ajánlotta lelkes ügyfelünk egyesületünk elnökségét, honnan a mint jelzé, alaposan okadatolt kérésünk folytán bizonyosak lehetünk a kívánt évi segíyezés megnyerésében.

Ezután Gebhardt Dóme tagtárs adta elő, hogy ő tavaszi kijárás idején miként költöztetett át „Hójába“ levő méheleperére a 3-ik szomszédságból vásárolt méhesaladokat és pedig a nélkül, hogy a urhek vissza jártak volna előbbi helyökre, s így ez uton nagy pusztulásnak tétettek volna ki.

A dolog rövid története az, hogy előbb a méhesaladokat behozta távirtda-főállomási lakására, s innen két-három hét múlva aztán vissza ki a „Hójába“ saját birtokára, mely idő alatt annyira ellefedték a méhek 3 hét előtti helyöket, hogy alig lehetett vagy egyet látni arra fele tevédezve; be a városba pedig szintén egy sem járt vissza, noha e távolság nem több 3300 méternyinel. Tanulságul azt merítette méhész-körünk e körülményből, hogy a méhek röpököré körül-belől három kilométerre tehető; továbbá meg azt, hogy ha nem messziről akarunk méhesaladokat áttelepíteni, legalább pár hétre, főnebb jelzett távolságra szállítsuk, s onnan aztán haza.

Végül Kulisseki Endre derék asztalos — méhész társunk mutatott be egy általa combinált rajfogót illetőleg egy rajszállító eszközt, mely egy négyszögletű deszkácskából áll két rákapcsolható lép-s kerettel, miről aztán karóba húzva vagy valamely nyílt helyen oszlophoz vagy valamely más tárgyhoz erősítve — az állítatik, hogy a raj rászáll, s innen igen könnyen lehet keretéstől együtt állandó helyére tenni. Az eszmét a b. gyulai vándorgyűlési tárlatról hozta ügytársunk, s hihető, hogy alföldi pu-ztákon levő méhesekben kirakva, sikerre vezethet; de nálunk, hol annyi a fa, melyre a rajok megszállhatnak, milyenek fog bizonyulni, arról körül-belől csak a nyár végén mondhatunk határozott vélelményt.

A január 26-iki és február 2-iki (8. 9.) estélyeken csakugyan Kulisseki Endre fiatal torekvő társunk adta elő b. gyulai vándorgyűlésen szerzett érdekes méhészeti tapasztalatait, fölsorolván terjedelmes jegyzeteiből az ott kiállított legérdekesebb kaptárokat, s más méhészeti eszközöket, elmondván ugyszolva mindent, mi e gyűlésről érdekelhetett, s habár Albu egyleti képviselőktől, Csiki János József, Bodor László, s más ott jelen volt ügytársaink utjan aprajára ismertük is a vándorgyűlés viselt dolgait, jól esett ismétellen hallani azt a sok szépet és hasznost, mit ez alkalmakkal Kulisseki derék társunk elénkbe tárt. S hogy itten nem adjuk becses referadáját, egyedül annak tulajdonítsa ő maga és igen tisztelt ügytársaink is, hogy a helyszűke parancsolja minél rövidebbre vonnunk e nemű közleményeinket. De meg aztán ismerik is már annak nagy részét olvasóink a Méhészeti lapokból, Magyar méhből, a Dömötör méh. naptárából, melyekhez oly kedvezmé-

nyezett árban juthatnak egyetünk tagjai is, s melyeket — az Erdelyi gazdával együtt — már csak azért is birnunk kellene méhészekül mindannyiunknak, mert ezek útján egyetlen csapásra értesülést nyerhetnénk „közös-ügyes dolgainkról”, s aztán tudnók mihez tartuk magunkat. Estélyünk végén avval a kijelentéssel vettünk búcsut egymástól, hogy mához egy hét — február 9-én — minél tömegesebben találkozzunk az „összehasonlító mézizelőn”, s Csiki János József derék fiatal ügytársunk méh. tanulmányai előadásán. De a mely estélyről csak a jövő alkalommal fogjuk értesíteni tisztelt olvasóinkat.

Szentgyörgyi Lajos.

EGYVELEG.

— Monostori vizsgák. A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet 188 $\frac{3}{4}$ -ik év I-ső félévi vizsgái, — melyek e hó 16-án már megkezdődtek — folytatólag következnek még: III-ad éven február 20-án juh- és sertéstenyésztés, február 22-én jogisme, február 23-án statistika, február 25-én technologia és borászat, február 27-én állatgyógytan, február 29-én építészet, márczius 3-án erdőszettan. II-od éven február 20-án gazdasági hasznos és káros állatok tana, február 22-én növényboncz- és élettan, február 23-án éghajlattan, február 25-én erömütan, február 27-én elméleti mértan. I-ső éven február 26-án ügyirálytan, február 28-án természettan, márczius 1-én számtan, márczius 3-án vegytan, márczius 5-én ásvány- és földisme, márczius 6-án gyakorlati vizsga. A vizsgák nyilvánosak, — kezdődnek délelőtt 9, déluván 3 órakor.

— Gazdasági ösztöndíjak. A mezőgazdasági tanpályára magukat kiképezni óhajó gazdák számára a földmívelési minster hét állami ösztöndíjat alapított, egyenként évi 500 fittal, melyekre most pályázatot hirdet. Az ösztöndíjakat elnyerők közül egy-egy a magyar-óvári gazdasági akademiához, a keszthelyi, kolozs-monostori, debreczeni és kassai gazdasági tanintézethez, a debreczeni és lipó ujjvárosi földmives iskolához fog beosztatni, hol feladatát képezendi egyrészt az illető szaktanárok mellett segédkezve, az elméleti szakoktatás helyes mód-zerét elsajátítani, másrészt pedig a gazdaság vezetője mellett a mezőgazdaság helyes kezelésével megismerkedni. A pályázni óhajók kellően felszerelt folyamodványukat a földmívelési minsteriumhoz czimezve f. évi február hó 29-ig kell, hogy benyujtsák es a pályázati kérvények a következő okmányok szerelendők fel: 1. keresztlevéllal, 2. gazdasági tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvánnyal, vagy gazdasági oklevéllel. A kik állatorvosi oklovetet, vagy gyakorlatot képesek kimutatni, előnyben reszesülnek. Megjegyeztetik, hogy az ösztöndíjasoknak mely tanintézethez való beosztása lehetőleg a folyamodványban kitétt kérelem figyelembe vételével fog eszközöltetni, a nélkül azonban, hogy erre nézve kötelezettség vállalhatnék a minsterium által és hogy az ösztöndíjakat elnyerők kötelesek lesznek adandó alkalmossal a részukre kijelölendő állami szolgálatot elfogadni.

— A virágok meztartalma. Chemikus A. Wilson kiszámította, hogy circa 125 lóhervirág egy gramm czukrot ad. S mivel minden virágzat mintegy 60 kehelyből áll, tehát

7.500,000 virágkehely szükséges 1 kilo czukor előállításához. A méz 75% czukorból állván, s így 1 kilogramm méz készítéséhez szükséges 5.600,000 virágkehely. — Ebből láthatják a méhes gazdák, hogy a méheknek mily végtelen sok virág kehelyből kell a czukrot kiszivni, míg egy kaptár is megtelik mézzel!

— Burgonya fajták. Fr. Jakobs német gazda kísérletet tett 18 fajta burgonyával, kipuhatólandó, hogy melyik köztük a legbővebben termő. S úgy találta, hogy azok közt 6 volt, mely termésére nézve a többtől kitűnt. S azok közt említi, mint koraiakat: az Early Goodrich-et s a fehér rózsaburgonyát, — a későiek közül a késői kék rózsát, a Seed Gleasont s az Aurorát. A Seed és fehér rózsaburgonya nagyban termesztve is megfelelt a várakozásnak. Ugyanis a fehér rózsá pro morgen 85 mázsát, a Seed pedig 102 mázsá termett; a mi holdankint 193, illetőleg 227 mázsának felel meg. Megjegyzi továbbá kísérlettevő, hogy a késői rózsaburgonyát kivéve — a többi a nedves esztendőben — a száraznak éppen nem mondható talajban a rothadásra nem mutatott hajlamot.

— A friss tojás fehéré, mint ismeretes, már régóta használtatik nyers vagy szárított állapotban főleg a veres borok derítésére. A csersavval érintkezve gyorsan és összefüggve ülepedik le, a mi a vízahólyagnál nem mindenkor történik meg. A friss tojás fehérét borral feleresztve azért szokják egy nyírfaseprű segítségével habbá verni, hogy az egyes fehérnye testecskéket körülvevő sejtfalak szétteppessenek. Tapasztalatok igazolják, hogy a tojás fehérét jobb nyers, mint szárított poralakban használni, mert a leggondosabb besűrítésnél is a levegővel érintkezve, oly változásokon megy át, a mely annak derítő képességét csökkenti. Ez okból tanácsosabb a nyers tojás fehérét használni; de meg az okból is, hogy a nyers tojás fehérnyéje olcsóbb és az áztatásra szánt idő meggazdálkodásával is jár.

(B. L.)

— Szeder magosztás. A m. kir. orsz. selyemtenyésztési felügyelő ingyen oszt ki szeder (eperfa) magot, a kik tehát teljesen díjtanul és portomentesen kívánnak ilyen magot nyerni, forduljanak ez iránt a m. kir. orsz. selyemtenyésztési felügyelőséghez Szegszárdon, honnan a szeder mag és a szederfatenyésztési utasítás nekik minden költség nélkül meg fog küldetni.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest február 16. | Bécs február 16.

Buzi	9 40—10 20 frt	9 70—10 85 frt
Rózs	7 70—8 00 frt	8 60—9 00 frt
Árpa, takarmány	7 15—7 40 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7 60—8 80 frt	8 50—9 25 frt
Árpa, seres	9 00—10 30 frt	9 00—11 50 frt
Zab	6 75—7 10 frt	7 30—7 60 frt
Törökbuza	6 65—6 75 frt	6 40—7 90 frt

Budapesti marhavásár február 14-én. Őszszes felhajtás 1733 db. nagy és 1488 db apró marha. Ebből eladott 26 db. bika, 988 db. ökör, 351 db. vágótehén, 299 db. fejős

tehén, 69 db. bival, 522 db. borju, — db. birka. Árak: bika darabonként 80—145 frt, ökör páronként 200—310 frt, vágó tehén páronként 160—310 frt, fejős tehén darabonként 95—165 frt, bival páronként 155—225 frt, borju drbonként 16—28 frt, bárány páronként — frt, birka páronként — frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 52—54 frt, tehenhús 50—52 frt, borjuhús — frt, bivalhús 44—48 frt.

Bécsi marhavásár február 11-én. Összes felhajtás 2964 drb és pedig 1842 drb. magyar, 597 drb. lengyel és 525 drb. német fajta, melyből 2832 drb. ökör, 66 drb. tehén, 60 drb. bika és 6 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—65 frt, lengyel 52—59 frt, német 52—65 frt, tehén 51—58 frt, bika 50—56 frt, bival 45—50 frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár február 17-én. (Az első

magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság j-letése) Az e heti sertés üzlet közép-szerű fogyasztás miatt lauhán folyt le és árak ismét csökkentek.

Heti átlagárak: magyar vál. árú 290—320 klg. nehéz 47—47½ krral 180—260 kilogramm nehézek 46—47 kr. Öreg 300 klg. túli nehéz 44—44½ kr, vidéki sertés: 44—46 kr. Transitóban: szerbia: 43—47 kr., románai 43—49 kr tüskés — krral tiszta kilogrammonkiut. Összes felhajtás: 7029 darab, összes elhajtás 9796 drb.

Bécsi sertésvásár február 12-én. Összes felhajtás 6315 drb. és pedig 1543 drb. nehéz, 1916 drb. középnehéz és 2976 drb. süldő; melyből 3369 drb. magyar, 2976 drb. orosz-lengyel, drb. — szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 42—44 50 frt, középnehéz 37—41 50 frt, süldő 32—40 frt; szalonna és zsír 50—55 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

PHOSPHOR-
lapdacs

mezei egerek tömeges kiirtására ajánlja ismert minőségben és olcsó árban.

SIPŐCZ ISTVÁN, gyógyszerész.
(6—12) Pécs. (2.)

ELADÓ SZÉNA.

Visában 100 szekér — akár réti — akár szénafüi széna eladó. Helytt is megétethető. Ha juhokkal kívántatik a megétetés: tavaszi legelő is kapható.

Értekezhetni Bakó Ferencz tulajdonossal Visában.

(7.) (1—3)

Kívánatra árlapok és költségvetések bármintve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellékek tárháza.

WALSER FERENCZ
első magyar gép- és tüzelőszerek gyár,
harang és érezőműködő
ERDÉLYORSZÁGI FÜKTELEPE
KOLOSZVART.
Bel-Monostoruca 12 szám.

Teremesen leszállított gyári árak mellett. (25)

Szerező-műhely vízvezetékek kifak s berendezésére. (3.)

Az általánosan kitünőknek etismert és több első díjjal kitüntetett

Schick-Krumpach-féle kettős és hármas ekéket általában ki itelen ajánlja a Schick-féle vasöntöde és gágyar részvénytársaságának

gazdasági gép-osztálya.
Budapesti vaczi-út 1696—1699 sz.
(Kozpos-ti-oda vaczi-korú 57. sz.)

Raktaron tart továbbá saját gyártmányu: Little Giant csöves tengeri darálókat, szabadalmazott csöves tengeri darálókat fő és gőzhajtásra, egyes és kettős őrlőmalmokat szij- és kerék hajtásra Baker féle gab. na rosiakat, tengeri morzsolókat, szeccsavagókat stb. stb. Árjegyzék díj- es bermentesen küldetik.

(5) (3—6)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	február	14	550	400	450	—	275	410	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	február	5	650	500	500	—	220	500	—	—	160	44
Beszterce	február	12	610	425	—	—	285	475	620	240	300	36
Brassó	február	15	665	560	450	380	270	440	344	200	248	44
Csik-Szereda	február	13	750	600	450	400	300	500	220	70	200	32
Deés	február	12	760	660	580	—	280	450	680	180	380	40
Déva*	február	16	1010	830	790	—	—	760	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	február	13	575	425	425	—	275	450	380	260	380	44
Erzsébetváros	február	16	700	500	450	—	350	425	320	160	250	44
Fogarás	február	15	670	—	420	—	290	440	210	110	210	42
Gyula-Fehérvár	február	16	700	550	475	—	325	450	230	120	230	46
Gyergyó-Szent-Miklós	február	9	800	750	500	500	300	525	300	100	180	32
Hátszeg	február	11	630	540	420	260	240	440	120	8	300	44
Kézdi-Vásárhely	február	14	680	600	435	380	280	440	400	100	300	40
Kolozsvár	február	14	686	—	442	—	266	480	400	190	300	48
Maros-Vásárhely*	február	14	830	595	730	760	665	610	440	190	450	40
Medgyes	február	14	660	581	455	—	285	410	165	90	235	40
Nagy-Enyed	február	14	650	550	400	—	360	425	480	180	280	44
Nagy-Szeben	február	15	740	590	460	—	280	460	230	150	350	45
Nagy-Várad	február	12	670	560	481	405	280	456	450	250	380	48
Segesvár	február	14	730	500	450	—	280	440	160	130	220	40
Sepsi-Szent-György	február	18	680	630	430	350	260	430	250	140	175	40
Szamosujvár	február	18	660	530	470	—	260	475	240	75	240	40
Szász-Régen	február	14	650	475	475	—	300	475	700	380	250	40
Szász-Sebes	február	14	725	600	500	—	350	450	220	140	240	44
Szászváros	február	16	690	590	470	—	330	430	300	100	205	40
Székely-Udvarhely	február	12	800	650	500	—	275	500	260	40	260	40
Szilágy-Somlyó	február	1	658	488	488	470	244	470	400	200	320	40
Teke	február	11	650	500	450	350	250	450	260	40	1200	40
Torda	február	16	600	425	450	400	260	410	200	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n e l b e l y e g g e l e g y ü t t																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52										
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösseinél, közép-utca Minorita-épület.